

STATUTEN

Pensioenfonds TNO

1 januari 2011

Inhoud

<i>Artikel</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>blz.</i>
1.	Naam en zetel	2
2.	Begripsbepalingen	2
3.	Doel en werkwijze	3
4.	Middelen, inkomsten en uitgaven	4
5.	Bindende werking en bekendmaking	4
6.	Reglementen	4
7.	Samenstelling van het bestuur	5
8.	Deskundigheids- en betrouwbaarheidstoets	6
9.	Taken en bevoegdheden van het bestuur	6
10.	Vergaderingen en besluitvorming van het bestuur	7
11.	Deelnemersraad, Verantwoordingsorgaan en Intern Toezicht	8
12.	Beleggingen en financieel beheer	9
13.	Actuaris	9
14.	Accountant	9
15.	Boekjaar en jaarstukken	10
16.	Garantstelling en aanpassing pensioenaanspraken	10
17.	Directie	10
18.	Geheimhouding	10
19.	Onvoorziene en bijzondere gevallen en geschillen	11
20.	Wijzigingen in statuten en reglementen	11
21.	Ontbinding van het fonds	11
22.	Inwerkingtreding	12
Bijlage:	Aangesloten werkgevers	13

Artikel 1 Naam en zetel

De stichting draagt de naam: “Stichting Pensioenfonds TNO” en is statutair gevestigd te Rijswijk (Zuid-Holland).

Artikel 2 Begripsbepalingen

In deze statuten wordt verstaan onder:

- a. fonds : de in artikel 1 genoemde stichting;
- b. Raad van Bestuur : de Raad van Bestuur van de Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek TNO;
- c. bestuur : het bestuur van het fonds;
- d. directie : de directie in dienst van het fonds;
- e. werknemer : de persoon die een arbeidsovereenkomst heeft met de werkgever; uitgezonderd zijn personen van 65 jaar en ouder;
- f. werkgever : de rechtspersoon die door het bestuur tot het fonds is toegelaten de toegelaten werkgevers zijn in een bijlage opgenomen;
- g. deelnemer : de (gewezen) werknemer met recht op voortzetting van pensioen-opbouw;
- h. gewezen deelnemer: de gewezen werknemer met aanspraak op pensioen krachtens de reglementen van het fonds van wie de deelneming is geëindigd;
- i. gepensioneerde : de pensioengerechtigde van wie het (tijdelijk) ouderdomspensioen krachtens de reglementen van het fonds is ingegaan;
- j. pensioengerechtigde: de persoon van wie krachtens de reglementen van het fonds een pensioen is ingegaan;
- k. nabestaanden: : de (gewezen) partner en de kinderen, die krachtens de reglementen van het fonds recht hebben op pensioen, wegens het overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde;
- l. partner : de echtgenoot, geregistreerde partner of een samenwonende partner die een gemeenschappelijke huishouding voert blijkens een notariële akte, mits tussen hen geen bloed- of aanverwantschap in de rechte lijn bestaat;
- m. kinderen :
 - 1. kinderen, jonger dan 21 jaar, die zijn geboren uit een voor de pensioendatum door de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde aangegane partnerrelatie, alsmede kinderen jonger dan 21 jaar die voor de pensioendatum op een andere wijze in familierechtelijke betrekking tot de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde staan;
 - 2. de pleeg- en stiefkinderen, jonger dan 21 jaar, van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde, die als eigen kinderen worden onderhouden en opgevoed, mits aangevangen voor de pensioendatum;
- n. overige belanghebbenden : de personen die op grond van de wet aanspraken of rechten kunnen doen gelden op het fonds;

- o. pensioen : 1. tijdelijk ouderdomspensioen krachtens het reglement tijdelijk ouderdomspensioen;
2. ouderdomspensioen, arbeidsongeschiktheidspensioen, (bijzonder) partnerpensioen en wezenpensioen krachtens het pensioenreglement;
- p. pensioenreglement: het met inachtneming van deze statuten vastgestelde en in werking getreden reglement, bevattende de regeling van het onder o, sub 2 genoemde pensioen.
- q. reglement tijdelijk : het met inachtneming van deze statuten vastgestelde en in werking
ouderdomspensioen getreden reglement, bevattende de regeling van het onder o, sub 1 genoemde pensioen.

Artikel 3 Doel en werkwijze

1. Het fonds heeft ten doel het behartigen van de belangen van alle belanghebbenden door:
 - a. het in overeenstemming met de bepalingen van de reglementen van het fonds toekennen van pensioenen en de toeslagen daarop en het doen van uitkeringen aan de deelnemers, gewezen deelnemers, hun nabestaanden, pensioengerechtigden en overige belanghebbenden die daarop aanspraken of rechten kunnen doen gelden;
 - b. al datgene te verrichten wat in de ruimste zin genomen met het voorgaande in verband staat of daaraan bevorderlijk kan zijn.
2. Het fonds stelt een actuariële en bedrijfstechnische nota vast waarin in elk geval de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan hetgeen bij of krachtens de Pensioenwet is bepaald. De actuariële en bedrijfstechnische nota bevat voorts een verklaring inzake de beleggingsbeginselen en een beschrijving van de sturingsmiddelen van het fonds. De verklaring inzake de beleggingsbeginselen wordt eens in de drie jaar en voorts bij elke belangrijke wijziging van het beleggingsbeleid herzien. Het bestuur zal de nota en iedere wijziging in de nota onverwijld aan De Nederlandsche Bank overleggen. De nota voldoet aan de eisen die De Nederlandsche Bank daaraan stelt.
3. Overdracht of herverzekering van uit de aangegane verplichtingen krachtens het pensioenreglement voortvloeiende risico's is mogelijk met inachtneming van de voor herverzekering geldende bepalingen van de nota als bedoeld in lid 2, rekeninghoudend met de bepalingen in de Pensioenwet. In geval van herverzekering is het fonds mede aansprakelijk voor het nakomen van deze verplichtingen.
4. Met de werkgever is een uitvoeringsoverkomst overeengekomen in de zin van de Pensioenwet met onder andere regels over de afdracht van de verschuldigde premies, informatieverstrekking van de werkgever aan het fonds, procedures bij niet nakoming van de betalingsverplichtingen van de werkgever, het opstellen en wijzigen van reglementen, de voorwaarden van toeslagverlening zoals indexerings, omgaan met vermogenstekorten en –overschotten en overige van belang zijnde zaken.
5. Het fonds draagt zorg voor een goed bestuur. Er wordt verantwoording afgelegd aan de deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers, waarvoor een verantwoordingsorgaan is ingesteld als bedoeld in artikel 11, lid 5 t/m 9. Daarnaast is voorzien in intern toezicht als bedoeld in artikel 11, lid 10 t/m 13.
6. Het fonds hanteert een gedragscode die voor het bestuur, directie en medewerkers voorschriften geeft ter voorkoming van belangenconflicten en van misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij het fonds aanwezige informatie en aanwezige zaken. De Nederlandsche Bank kan regels stellen met betrekking tot de inhoud van deze gedragscode.

Artikel 4 Middelen, inkomsten en uitgaven

1. De middelen en inkomsten van het fonds zijn:
 - a. premies van de aangesloten werkgevers;
 - b. premies van de deelnemers;
 - c. rendementen uit de beleggingen;
 - d. hetgeen het fonds bij erfenis, legaat of schenking mocht verkrijgen. Erfstellingen kunnen slechts worden aanvaard onder het voorrecht van boedelbeschrijving;
 - e. eventuele andere baten.
2. De uitgaven van het fonds bestaan uit:
 - a. pensioenuitkeringen als bedoeld in artikel 3, lid 1a;
 - b. kosten inzake de beleggingen en pensioenuitvoering;
 - c. andere uitgaven die het bestuur ter nakoming van het doel of voor het beheer van het fonds nodig acht.
3. De middelen van het fonds zullen worden belegd en bewaard, afgescheiden van die van de werkgever.

Artikel 5 Bindende werking en bekendmaking

1. De (gewezen) deelnemers, hun nabestaanden, pensioengerechtigden en overige belanghebbenden zijn onderworpen aan de bepalingen van de statuten en reglementen en van eventuele andere door het bestuur overeenkomstig deze statuten vastgestelde regelingen. Het fonds stelt de geldende statuten en reglementen ter beschikking aan de (gewezen) deelnemers, hun nabestaanden, pensioengerechtigden en overige belanghebbenden en zorgt voor een goede informatieverstrekking.
2. De werknemer kan met instemming van de eventuele partner, indien gemoedsbezwaren bestaan tegen iedere vorm van verzekering en de werknemer met de werkgever is overeengekomen dat de bepaling over pensioen in de arbeidsvoorwaarden van de werkgever geen deel uitmaakt, of niet langer deel uitmaakt van zijn arbeidsovereenkomst, van de verplichting tot deelneming en van de daaruit voortvloeiende statutaire- en reglementaire verplichtingen door het fonds worden vrijgesteld. Daartoe dient de werknemer, met instemming van de eventuele partner, een schriftelijk verzoek bij het bestuur in te dienen.
3. De werknemer die in het buitenland woont en werkt kan met de werkgever overeenkomen dat de bepaling over pensioen in de arbeidsvoorwaarden van de werkgever geen deel uitmaakt, of niet langer deel uitmaakt van de arbeidsovereenkomst en daarmee van de verplichting tot deelneming en van de daaruit voortvloeiende statutaire- en reglementaire verplichtingen door het fonds kan worden vrijgesteld. Daartoe dient een door beide partijen ondertekend schriftelijk verzoek bij het bestuur te worden ingediend, inhoudende een verklaring dat:
 - a. de werkgever en de werknemer beiden vrijstelling wensen;
 - b. de werknemer in het buitenland woont en werkt en inzake de loon- en inkomstenbelasting en sociale verzekering onder de buitenlandse wet- en regelgeving valt;
 - c. de werknemer en de eventuele partner afstand doen van elke aanspraak of recht op pensioen betreffende de vrijstellingsperiode.

Artikel 6 Reglementen

1. De reglementen regelen de wijze van verkrijging en verlies van de hoedanigheid van deelnemer alsmede de rechten en verplichtingen van de deelnemers, gewezen deelnemers, hun nabestaanden, pensioengerechtigden en overige belanghebbenden en verder alles wat daarmee in verband staat. Ten aanzien van bepaalde categorieën werknemers kan het fonds in bijzondere gevallen nadere regels stellen.

2. De reglementen mogen geen bepalingen bevatten die in strijd zijn met deze statuten, wet- en regelgeving en dienen in overeenstemming te zijn met de pensioenovereenkomst tussen werkgever en werknemer en de uitvoeringsovereenkomst van het fonds met de werkgever.

Artikel 7 Samenstelling en benoeming van het bestuur

1. Het bestuur bestaat uit een door henzelf vast te stellen aantal leden, waarbij een minimum geldt van vijf en een maximum van tien leden. De bestuursleden worden na voordracht dan wel verkiezingen benoemd door het bestuur. Maximaal twee leden worden gekozen uit en door de kring van pensioengerechtigden. De overige leden worden voorgedragen door de Raad van Bestuur respectievelijk gekozen door de deelnemers uit de kring van deelnemers en gewezen deelnemers. Het aantal door de deelnemers gekozen leden is ten minste gelijk aan het aantal voorgedragen leden.
2. De verkiezingsprocedure, bevattende de kandidaatstelling, verkiezing, procedures en dergelijke, is vastgelegd in een verkiezingsreglement.
3. De leden van het bestuur treden na de benoeming en het aftreden van hun voorganger terstond in functie, met dien verstande dat de benoeming geen doorgang vindt indien De Nederlandsche Bank binnen de hiervoor krachtens de Pensioenwet gestelde termijn schriftelijk aan het fonds heeft meegedeeld, dat zij hiermee niet instemt. De leden van het bestuur hebben zitting voor de duur van vier jaren. Het bestuur stelt een rooster van aftreden op. De zittingsduur van een aftredend bestuurslid als bedoeld in lid 6, onder b kan door het bestuur verlengd worden totdat in de vacature is voorzien. Deze verlenging van het lidmaatschap kan ten hoogste zes maanden duren.
4. Een aftredend bestuurslid als bedoeld in lid 6, onder b en c kan terstond opnieuw worden voorgedragen door de Raad van Bestuur respectievelijk is terstond herkiesbaar. Vervolgens vindt benoeming plaats door het bestuur, met dien verstande dat dit geen doorgang vindt indien De Nederlandsche Bank, binnen de hiervoor krachtens de Pensioenwet gestelde termijn, schriftelijk aan het fonds heeft meegedeeld, dat zij hiermee niet instemt.
5. In geval van vacatures vormen de overige bestuursleden het wettige bestuur. In geval van een tussentijdse vacature dient hierin te worden voorzien door een voordracht respectievelijk verkiezing, gevolgd door een benoeming door het bestuur overeenkomstig de voorgaande leden van dit artikel. Het nieuwe bestuurslid treedt op het rooster van aftreden in de plaats van zijn voorganger.
6. Het lidmaatschap van het bestuur eindigt:
 - a. op eigen schriftelijk verzoek;
 - b. wegens het eindigen van de termijn van vier jaren als bedoeld in lid 3;
 - c. wegens eindiging van de deelneming anders dan door het ingaan van het tijdelijk ouderdomspensioen dan wel ouderdomspensioen;
 - d. wegens overlijden;
 - e. indien het bestuurslid door het bestuur, op grond van gewichtige redenen en/of ernstig in gebreke blijven in de uitoefening van de functie, wordt ontslagen;
 - f. door een aanwijzing van De Nederlandsche Bank, waaruit het niet langer buiten twijfel staan van de betrouwbaarheid en/of het niet langer voldoen aan de voor hem geldende deskundigheidseisen van een bestuurslid blijkt.
7. De Raad van Bestuur wijst uit de door hem voorgedragen bestuursleden, nadat deze door het bestuur zijn benoemd de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter aan.
8. Het bestuur kiest uit de gekozen en door het bestuur benoemde bestuursleden de secretaris.
9. Het bestuur is bevoegd een bestuurslid voor een periode van ten hoogste drie maanden te

schorsen. Indien in deze periode geen ontslag volgt als bedoeld in lid 6, onder e, vervalt de schorsing.

10. De leden van het bestuur genieten geen beloning voor hun werkzaamheden.

Artikel 8 Deskundigheids- en betrouwbaarheidstoets

1. De deskundigheid van bestuursleden en andere personen die het beleid van het fonds bepalen of mede bepalen, dient naar het oordeel van De Nederlandsche Bank voldoende te zijn met het oog op de belangen van de (gewezen) deelnemers, hun nabestaanden, pensioen-gerechtigden en overige belanghebbenden. Het bestuur stelt ten behoeve van betrokkenen een deskundigheidsplan op, dat voldoet aan de eisen gesteld door De Nederlandsche Bank.
2. De voornemens, de handelingen of de antecedenten van bestuursleden en andere personen die het beleid van het fonds bepalen of mede bepalen, mogen De Nederlandsche Bank geen aanleiding geven, met het oog op de belangen als bedoeld in lid 1, tot twijfel over de betrouwbaarheid van deze personen.
3. Het bestuur brengt elke wijziging in de samenstelling van het bestuur en van andere personen die het beleid van het fonds bepalen of mede bepalen vooraf ter kennis aan De Nederlandsche Bank. Een wijziging wordt niet doorgevoerd indien De Nederlandsche Bank binnen de hiervoor krachtens de Pensioenwet gestelde termijn niet instemt met de voorgenomen wijziging.
4. Het fonds zendt zo spoedig mogelijk bij voordracht of verkiezing van bestuursleden en andere personen die het beleid van het fonds bepalen of mede bepalen de door de Pensioenwet vereiste stukken over de betrouwbaarheid en deskundigheid naar De Nederlandsche Bank.
5. Indien zich een wijziging voordoet van de antecedenten als bedoeld in lid 2, stelt het bestuur en/of betrokkene De Nederlandsche Bank daarvan onverwijld schriftelijk in kennis. Indien De Nederlandsche Bank daartoe aanwijzingen als bedoeld in de Pensioenwet geeft, kan een bestuurslid worden geschorst overeenkomstig artikel 7, lid 9.
6. Het bestuur evalueert jaarlijks, onder verantwoordelijkheid van de voorzitter, zijn functio-neren, zowel individueel als collectief.

Artikel 9 Taken en bevoegdheden van het bestuur

1. Het bestuur bestuurt het fonds en draagt zorg voor het uitvoeren van de statuten en reglementen.
2. Het bestuur en andere personen die het beleid van het fonds bepalen of mede bepalen, richten zich bij de vervulling van hun taak naar de belangen van de bij het fonds betrokken (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden, overige aanspraakgerechtigden en werkgevers, en zorgen ervoor dat dezen zich door hen op evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen.
3. Het bestuur wordt bij deze vervulling van zijn taken bijgestaan door de directie van het fonds.
4. Ieder van de bestuursleden is bevoegd een deskundige te raadplegen alsmede zich krachtens een bestuursbesluit, waarvoor ten minste één/vierde van de bestuursleden zich heeft uitgesproken, ter vergadering door een deskundige te laten bijstaan. De kosten van raadpleging en bijstand van een deskundige komen ten laste van het fonds indien ten minste één/vierde van de bestuursleden zich daarvoor heeft uitgesproken.
5. Het fonds wordt in en buiten rechte vertegenwoordigd door het bestuur, alsmede door een bestuurslid als bedoeld in artikel 7, lid 7, tezamen met de secretaris.

6. Het bestuur kan volmacht verlenen aan een rechtspersoon of aan een of meer natuurlijke personen om het fonds binnen de grenzen van de volmacht te vertegenwoordigen. Het gezamenlijke bestuur blijft echter op elk moment volledig verantwoordelijk.
7. Het bestuur kan besluiten één of meer commissies te benoemen. De samenstelling, taken, bevoegdheden en werking worden bepaald door het bestuur. Verantwoording is verschuldigd aan het bestuur.
8. Het bestuur kan besluiten tot het aangaan van overeenkomsten tot het verkrijgen, vervreemden of bezwaren van registergoederen.

Artikel 10 Vergaderingen en besluitvorming van het bestuur

1. Het bestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter of ten minste drie andere bestuursleden dit gewenst achten, maar ten minste drie maal per jaar.
2. De oproeping voor een vergadering van het bestuur geschiedt schriftelijk en/of elektronisch door of namens de voorzitter respectievelijk door de in het vorige lid bedoelde leden en op een termijn van ten minste zeven dagen. In spoedeisende gevallen, ter beoordeling van de voorzitter, kan van deze voorwaarden worden afgeweken. De oproeping vermeldt het tijdstip, de plaats van vergadering en de te behandelen onderwerpen.
3. De vergadering van het bestuur wordt geleid door de voorzitter of de plaatsvervangend voorzitter. Indien de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter afwezig zijn, kiezen de aanwezige leden uit hun midden een voorzitter voor deze vergadering.
4. Ieder bestuurslid heeft één stem. Een bestuurslid kan zich in een vergadering door een schriftelijk en/of elektronisch gemachtigd bestuurslid doen vertegenwoordigen.
5. Tenzij de statuten anders bepalen worden besluiten genomen met een meerderheid van ten minste twee/derde van het aantal bestuursleden. Blanco stemmen en stemmen van onwaarde worden geacht niet te zijn uitgebracht. Op verzoek van ten minste één bestuurslid zal een stemming schriftelijk plaatsvinden.
6. Geldige besluiten kunnen slechts worden genomen in een vergadering waarin ten minste twee/derde van het aantal bestuursleden aanwezig of vertegenwoordigd is. Indien in een vergadering niet voldoende bestuursleden aanwezig of vertegenwoordigd zijn, kan op een termijn van ten minste twee weken en ten hoogste vier weken een tweede vergadering worden gehouden waarin besluiten kunnen worden genomen ongeacht het aantal aanwezige bestuursleden, mits met een meerderheid van ten minste twee/derde van de uitgebrachte stemmen en mits van de aanwezige of vertegenwoordigde bestuursleden ten minste één is benoemd door de Raad van Bestuur en één is gekozen door de deelnemers.
7. In een vergadering die niet met inachtneming van de voorschriften, maar met instemming van alle bestuursleden, is uitgeschreven, kunnen slechts besluiten worden genomen indien alle leden aanwezig of vertegenwoordigd zijn.
8. Het bestuur kan ook buiten vergadering besluiten nemen mits alle leden schriftelijk en/of elektronisch voor het voorstel stemmen. Een aldus genomen besluit wordt door de zorg van de secretaris schriftelijk geformuleerd en vastgelegd in de notulen van de eerstvolgende vergadering.
9. De secretaris heeft de zorg voor de notulen van de bestuursvergaderingen, die na goedkeuring door het bestuur, door de voorzitter en de secretaris worden ondertekend.

Artikel 11 Deelnemersraad, Verantwoordingsorgaan en Intern Toezicht

Deelnemersraad

1. Het fonds heeft een deelnemersraad in de zin van de Pensioenwet, waarin deelnemers en pensioengerechtigden, evenredig naar getalsverhouding zijn vertegenwoordigd. De deelnemersraad heeft de rechten en plichten die de Pensioenwet aan deelnemersraden bij ondernemingspensioenfondsen toekent, alsmede de bevoegdheid als bedoeld in artikel 21, lid 1.
2. De leden van de deelnemersraad worden gekozen uit en door de deelnemers respectievelijk pensioengerechtigden. Kandidaten kunnen worden voorgedragen door een representatieve vereniging, (centrale) ondernemingsraad en door individuele deelnemers en pensioengerechtigden. Het bestuur stelt een verkiezingsreglement vast.
3. Het bestuur stelt een reglement vast, waarin tenminste bepalingen zijn opgenomen over samenstelling, werkwijze, taken en bevoegdheden van de deelnemersraad. Voor zover de werkwijze niet is vastgelegd in dit reglement kan de deelnemersraad zijn werkwijze nader regelen in een huishoudelijk reglement, dat de goedkeuring van het bestuur behoeft.
4. Het bestuur en de deelnemersraad komen tenminste tweemaal per jaar in vergadering bijeen. Tijdens deze vergaderingen worden aangelegenheden aan de orde gesteld waarover het bestuur en/of de deelnemersraad overleg wenselijk achten.

Verantwoordingsorgaan

5. Het fonds heeft een verantwoordingsorgaan waarin deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever met ieder twee personen zijn vertegenwoordigd.
6. De deelnemersleden en de pensioengerechtigdenleden van het verantwoordingsorgaan worden gekozen uit en door de betreffende geledingen van de deelnemersraad. De werkgeversleden worden door de werkgever voorgedragen. Benoeming vindt plaats door het bestuur.
7. Het lidmaatschap van het verantwoordingsorgaan eindigt door:
 - a. het verstrijken van de zittingsduur;
 - b. beëindiging van de dienstbetrekking bij de werkgever van een werkgevers- of deelnemerslid;
 - c. beëindiging als lid van de deelnemersraad van het fonds van een deelnemers- of pensioengerechtigdenlid;
 - d. overlijden;
 - e. opzegging;
 - f. het aanvaarden van een andere functie binnen het fonds anders dan het lidmaatschap van de deelnemersraad;
 - g. ontslag door het verantwoordingsorgaan bij het ernstig in gebreke blijven in de uitoefening van het lidmaatschap van het verantwoordingsorgaan.
8. Het bestuur stelt een reglement vast, waarin tenminste bepalingen zijn opgenomen over samenstelling, werkwijze, taken en bevoegdheden van het verantwoordingsorgaan. Voor zover de werkwijze niet is vastgelegd in dit reglement kan het verantwoordingsorgaan zijn werkwijze nader regelen in een huishoudelijk reglement, dat de goedkeuring van het bestuur behoeft.
9. Het bestuur en het verantwoordingsorgaan komen tenminste eenmaal per jaar in vergadering bijeen. Het oordeel van het verantwoordingsorgaan en de reactie van het bestuur daarop worden vermeld in het jaarverslag van het fonds.

Intern Toezicht

10. Het fonds heeft een visitatiecommissie. Deze commissie bestaat uit tenminste drie onafhankelijke deskundigen, die door het bestuur worden benoemd.
11. Het bestuur stelt een reglement vast, waarin tenminste bepalingen zijn opgenomen over samenstelling, werkwijze, taken en bevoegdheden van de visitatiecommissie. Voor zover de werkwijze niet is vastgelegd in dit reglement kan de visitatiecommissie zijn werkwijze nader regelen in een huishoudelijk reglement, dat de goedkeuring van het bestuur behoeft.
12. De visitatiecommissie rapporteert eenmaal in de drie jaar aan het bestuur, of gehoord het verantwoordingsorgaan van het fonds, vaker indien daartoe aanleiding is.
13. De bevindingen van de visitatiecommissie worden door het bestuur besproken met het verantwoordingsorgaan en worden vermeld in het jaarverslag van het fonds.

Artikel 12 Beleggingen en financieel beheer

1. Het bestuur draagt er zorg voor dat belegging van de daartoe beschikbare gelden geschiedt op basis van de prudent-person regel. Nog niet belegde gelden van het fonds worden gestort op een bankrekening ten name van het fonds.
2. Het bestuur benoemt een beleggingsadviescommissie. De samenstelling, taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn geregeld in een beleidskader beleggingen, waarvan het beleggingsstatuut deel uitmaakt, dat door het bestuur wordt vastgesteld en gewijzigd.
3. Schuldvorderingen van het fonds op de werkgever, alsmede belegging in aandelen in diens onderneming, zijn toegelaten tot een bedrag gelijk aan een twintigste deel van de bezittingen van het fonds. Voor schuldvorderingen zal steeds voldoende zekerheid moeten worden gesteld.
4. De kosten inzake de beleggingen en het financieel beheer komen ten laste van het fonds.
5. Het fonds zal geen leningen aangaan of namens derde partijen als garant optreden, tenzij de lening tijdelijk wordt aangegaan voor liquiditeitsdoeleinden.

Artikel 13 Actuaris

1. Het bestuur benoemt en ontslaat een actuaris AG en verleent hem opdracht tot het geven van advies en opgave aan het bestuur inzake de actuariële grondslagen en pensioenverplichtingen, waarop de uitvoering berust van hetgeen bepaald is in de reglementen met betrekking tot de te verlenen pensioenen, alsmede over andere van belang zijnde zaken.
2. Naast de in lid 1 bedoelde actuaris benoemt en ontslaat het bestuur een actuaris AG en verleent hem opdracht tot de jaarlijkse verklaring en waarmerking inzake het oordeel over de technische voorzieningen en andere actuariële waarderingen, risico's en de condities waaronder het fonds zijn pensioenverplichtingen al dan niet kan nakomen. Tevens zal worden zorggedragen voor waarmerking van het actuariële verslag en de verslagstaten als bedoeld in artikel 15, lid 3.

Artikel 14 Accountant

Het bestuur benoemt en ontslaat een accountant als bedoeld in artikel 393, lid 1 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en verleent hem opdracht tot het controleren van de jaarrekening en de jaarlijks aan De Nederlandsche Bank over te leggen verslagstaten als bedoeld in artikel 15, lid 3.

Artikel 15 **Boekjaar en jaarstukken**

1. Het boekjaar van het fonds valt samen met het kalenderjaar.
2. Zo spoedig mogelijk na afloop van het boekjaar maakt het bestuur een jaarverslag en stelt een jaarrekening samen. Deze bescheiden vormen de jaarstukken.
3. Het bestuur verstrekt aan De Nederlandsche Bank jaarlijks binnen zes maanden na afloop van het boekjaar een actuariel verslag alsmede de door de accountant gecontroleerde en gewaarmerkte verslagstaten, voorzien van de verklaring van de actuaris als bedoeld in artikel 13, lid 2.
4. Het bestuur verstrekt aan De Nederlandsche Bank jaarlijks binnen zes maanden na afloop van het boekjaar een door de accountant gecontroleerde en ondertekende jaarrekening, voorzien van een verklaring omtrent de getrouwheid, alsmede een jaarverslag en overige gegevens over het verstreken boekjaar, waarin een volledig beeld van de financiële toestand van het fonds gegeven wordt en waaruit ten genoegen van De Nederlandsche Bank blijkt dat wordt voldaan aan het bepaalde bij of krachtens de Pensioenwet en dat de belangen van de (gewezen) deelnemers, hun nabestaanden, pensioengerechtigden en overige belanghebbenden voldoende gewaarborgd geacht kunnen worden.
5. Het samenstellen en verstrekken van de onder lid 3 en 4 bedoelde bescheiden zal geschieden met inachtneming van de ter zake door De Nederlandsche Bank gegeven aanwijzingen.

Artikel 16 **Garantstelling en aanpassing pensioenaanspraken**

Indien na toepassing van de bepalingen voor financiering en premies in het pensioenreglement de bezittingen van het fonds minder bedragen dan de voorziening pensioenverplichtingen, stelt de werkgever zich garant voor het nadelig verschil tot de maxima zoals overeengekomen in de uitvoeringsovereenkomst tussen fonds en de werkgever als bedoeld in artikel 3, lid 4. De vaststelling van het vermogen, de verplichtingen en eventuele andere passiva geschiedt op de wijze als aangegeven in de actuariële en bedrijfstechnische nota als bedoeld in artikel 3, lid 2. Ingeval de werkgever zich het recht voorbehoudt wegens een ingrijpende wijziging in de omstandigheden zijn aandeel in de reglementaire premies te verminderen of te beëindigen, zal dit voorbehoud in de uitvoeringsovereenkomst tussen het fonds en de werkgever, als bedoeld in artikel 3, lid 4, worden opgenomen.

Artikel 17 **Directie**

1. Het bestuur benoemt en ontslaat de directie, die uit ten minste twee personen bestaat. De directie is belast met de dagelijkse leiding van het fonds alsmede met de beleidsadvisering en de uitvoering van de beleids- en beheersbesluiten van het bestuur. De directie is verantwoording verschuldigd aan het bestuur.
2. De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de directie zijn geregeld in een directiestatuut, dat door het bestuur, gehoord de directie, wordt vastgesteld en gewijzigd.
3. Onder de in artikel 8 bedoelde andere personen die het beleid bepalen of mede bepalen worden in ieder geval begrepen de directieleden.

Artikel 18 **Geheimhouding**

De leden van het bestuur, de deelnemersraad, het verantwoordingsorgaan, de visitatiecommissie, de directie en overige werknemers van het fonds zijn verplicht geheim te houden hetgeen hen in deze functie ter kennis is gekomen en ten aanzien waarvan het bestuur heeft besloten dat geheimhouding geldt, alsmede datgene waarvan zij redelijkerwijze mogen worden geacht te weten, dan wel te vermoeden, dat geheimhouding ter zake geboden is.

Artikel 19 Onvoorziene en bijzondere gevallen en geschillen

1. In gevallen waarin deze statuten en reglementen niet voorzien, als ook bij de uitlegging en de toepassing daarvan, zal worden beslist door het bestuur, zoveel mogelijk naar analogie van de statutaire en reglementaire bepalingen.
2. In bijzondere gevallen, waarin de toepassing van de reglementen tot een naar het oordeel van het bestuur onredelijke uitkomst leidt, is het bestuur bevoegd ten gunste van de (gewezen) deelnemer, hun nabestaanden, pensioengerechtigden en overige belanghebbende een beslissing te nemen, die met de strekking van de statuten en reglementen overeenkomt.
3. Alle geschillen die ontstaan tussen het fonds en (gewezen) deelnemers, hun nabestaanden, pensioengerechtigden en overige belanghebbenden, over de wijze waarop de statuten en de reglementen van het fonds zijn of zullen worden toegepast en klachten van de (gewezen) deelnemers, hun nabestaanden, pensioengerechtigden en overige belanghebbenden, over hun ontevredenheid met betrekking tot een behandeling, bejegening, product of dienstverlening, worden behandeld conform de Klachten- en geschillenregeling van het fonds.

Artikel 20 Wijzigingen in statuten en reglementen

1. Het bestuur is bevoegd de statuten en reglementen van het fonds te wijzigen met inachtneming van het bepaalde in de volgende leden van dit artikel.
2. Voorstellen tot wijziging van de statuten en reglementen worden voor advies voorgelegd aan de deelnemersraad.
3. Een bestuursbesluit tot goedkeuring van wijziging van de statuten en/of reglementen kan slechts worden genomen met inachtneming van de bevoegdheden van de deelnemersraad.
4. Elke wijziging in de statuten moet, op straffe van nietigheid, bij notariële akte worden vastgelegd. De secretaris, dan wel de voorzitter of de plaatsvervangend voorzitter is bevoegd en verplicht wijzigingen in deze statuten notarieel te verlijden.
5. De aangenomen wijzigingen in statuten en reglementen zijn na inwerkingtreding verbindend voor de werkgever en voor alle (gewezen) deelnemers, hun nabestaanden, pensioengerechtigden en overige belanghebbenden.

Artikel 21 Ontbinding van het fonds

1. Het bestuur is bevoegd het fonds te ontbinden, mits met instemming van de deelnemersraad. Het bepaalde in artikel 20, lid 2 en lid 3 is van overeenkomstige toepassing.
2. Als liquidateuren treden op de bestuursleden die in functie zijn op het tijdstip van ontbinding. Het in deze statuten omtrent de bestuursleden en de vervulling van vacatures in het bestuur voorgeschrevene is op de liquidateuren, voor zover mogelijk, van overeenkomstige toepassing. Indien dit noodzakelijk is voorzien de liquidateuren zelf in vacatures.
3. Het fonds is bevoegd de verplichtingen over te dragen aan een pensioenuitvoerder of verzekeraar als bedoeld in de Pensioenwet. De uit de overdracht voortvloeiende rechten worden op naam van de (gewezen) deelnemers, hun nabestaanden pensioengerechtigden en overige belanghebbenden gesteld. Op de desbetreffende bescheiden zal worden aangetekend dat, voorzover hierin zijn belichaamd de jegens het fonds opgebouwde aanspraken, uitsluitend en onverminderd de voorschriften van de Pensioenwet, waar nog van toepassing, van kracht blijven en dat noch afkoop noch wijziging van de begunstiging anders dan ten behoeve van de (gewezen) deelnemers, hun nabestaanden, pensioengerechtigden en overige belanghebbenden, is toegestaan.

4. Aan een batig liquidatiesaldo wordt een bestemming gegeven in overeenstemming met het doel van het fonds. Een nadelig liquidatiesaldo zal leiden tot een evenredige vermindering van de aanspraken krachtens de reglementen.
5. De liquidateuren dragen er zorg voor dat de (gewezen) deelnemers, hun nabestaanden, pensioengerechtigden en overige belanghebbenden, van het fonds in liquidatie, worden geïnformeerd over de liquidatiegevolgen, onder meer door uitreiking van een bewijs waaruit hun - al dan niet gewijzigde - rechten blijken en waaruit blijkt jegens wie deze rechten geldend kunnen worden gemaakt.
6. Na afwikkeling van de vereffening blijven de boeken en de bescheiden van het fonds gedurende tien jaar bij een persoon die door het bestuur daartoe is aangewezen.

Artikel 22 Inwerkingtreding

Het fonds is op 20 oktober 1941 bij notariële akte opgericht. Deze statuten treden in werking op 1 januari 2011, onder vervanging van de statuten, die in werking zijn getreden op 14 september 2010.

BIJLAGE: Aangesloten werkgevers Pensioenfonds TNO

- Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek TNO
- Stichting Maritiem Research Instituut Nederland
- Dutcheer B.V.
- TNO Management Consultants B.V.
- TNO Bedrijven B.V.
- TNO Certificatio B.V.;
- Nederlands Meetinstituut B.V.
- TNO Diana B.V.
- TNO Madymo B.V.
- TUV Rheinland
- TNO Automotive International B.V.
- TUV Rheinland EPS B.V.
- TÜV Rheinland Nederland B.V.
- TNO Automotive Advanced Engineering B.V.
- TNO Automotive International B.V.
- TNO Heimolen B.V.
- Lightweight Structures B.V.
- Efectis Nederland B.V.
- Fytagoras B.V.
- HCSS B.V.
- Ducares B.V.
- TNO MC Customer Management B.V.
- Delft Patents B.V.
- Batavia Bioservices B.V.
- Biospar Q B.V.
- ProQuares B.V.
- TNO Triskelion B.V.
- TNO Homologations B.V.
- CBO B.V.
- Stichting Pensioenfonds TNO